

ANGELÄGET

Information från
**Sveriges
Släktforskar-
förbund**
till medlemsorganisationerna

Maj 2000

2/00

Kallelse Riksstämman 2000

Härmed kallas medlemsorganisationerna i Sveriges Släktforskarförbund till
ordinarie Riksstämman 2000

Plats: Folkets Park, Linköping
Tid: Lördag den 26 augusti 2000 kl 13.00

Sekretariatet är öppet kl. 11.00 - 12.30, stämman pågår mellan kl. 13.00 och 16.00. Alla ombud *måste* anmäla sig i sekretariatet före riksstämman.

Förslag till dagordning:

- 1 Upprop av ombud, anmälan av nya medlemsorganisationer samt fastställande av röstlängd
- 2 Val av ordförande, vice ordförande och sekreterare vid riksstämman
- 3 Val av två ombud att jämte ordföranden justera protokollet samt vid behov tjänstgöra som rösträknare
- 4 Val av andra behövliga mötesfunktionärer
- 5 Fastställande av dagordning och debattregler
- 6 Fråga om riksstämman blivit behörigt utlyst
- 7 Föredragning av förbundsstyrelsens årsredovisning och revisorernas berättelse för föregående verksamhetsår samt fråga om beviljande av ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen
- 8 Fastställande av verksamhetsplan, budget och avgifter för kommande verksamhetsår
- 9 Val av förbundsordförande för en mandatperiod (två år)
- 10 Beslut om antal och val av ledamöter i förbundsstyrelsen, vilka utses för en mandatperiod (två år) på sådant sätt att hälften av platserna står till förfogande varje år
- 11 Val av två revisorer, varav en sammankallande, och två revisorssuppleanter, allt för två verksamhetsår
- 12 Val av fem ledamöter i valberedningen, varav en sammankallande, för tiden intill dess nästa ordinarie riksstämman avslutats
- 13 Behandling av förslag och framställningar från förbundsstyrelsen
 - a) Stadgar för Sveriges Släktforskarförbund
 - b) SGF:s organisationsavgift
- 14 Behandling av övriga motioner
- 15 Övriga ärenden
- 16 Riksstämman avslutas

Förbundsstyrelse och funktionärer 1999-00

Krister L:son Lagersvärd, ordf.	Enstavägen 22	183 40 TÄBY	08-7920700
Jan Appelquist	Tjädvägen 27	167 66 BROMMA	08-258891
Thord Bylund	Granudden 2	871 40 HÄRNÖSAND	0611-20316
Ragnar Fornö	Svampvägen 7A	756 45 UPPSALA	018-302670
Britt Hagman	Box 2131	511 02 SKENE	0320-48087
Johan Alex Lindman, förbundssekr.	Gnejsvägen 41	193 41 SIGTUNA	08-6950890
Ingrid Nilsson	Valldammsg. 23 A	231 43 TRELLEBORG	0410-16376
Sigurd Nygren	Måttgränd 80	906 24 UMEÅ	090-186487
Kjerstin Olofsson	Lars väg 7	515 35 VISKAFORS	033-294246
Annika Otfors	Hagvägen 26, Sanden	370 10 BRÄKNE-HOBY	0457-18374
Carl-Olof Sahlin	Högomsvägen 38	183 50 TÄBY	08-7563314
Marianne Söderfjäll	Fjällnäsgränd 34 B	982 39 GÄLLIVARE	0970-14435
Carl Szabad, kanslichef	Box 3030	122 03 ENSKEDE	08-6593110
Elisabeth Thorsell, red. ShF	Hästskov. 45	177 39 JÄRFÄLLA	08-58018897
Anna-Stina Strandin Freij <i>valberedningen</i>	Rödsippsstigen 21	153 31 JÄRNA	08-55170713

Anmäl alltid adressförändringar till Förbundets kansli i Stockholm, eller till kanslichefen *Carl Szabad*, 08 - 659 31 10.

Kontrollera också att det är rätt personer i föreningen som får ANGELÄGET. Byter ni styrelse, så informera Förbundet, så att vi inte sänder ANGELÄGET till avgångna ledamöter. ANGELÄGET är avsedd för Dig som är aktiv i föreningen.

ANGELÄGET utges av Sveriges Släktforskarförbund

Redaktör och ansvarig: Krister L:son Lagersvärd

Teknisk redaktör: Johan Alex Lindman

ISSN 0284-6349

Citat ur ANGELÄGET får göras om källan anges

	Postadress:	Besöksadress:	Telefon:	Postgiro:	Bankgiro:
STOCKHOLM:	Box 30222 104 25 STOCKHOLM	Warfvings väg 16, 4tr Kungsholmen	08 - 695 08 90 08 - 695 08 24 (fax)	15 86 22-1	462-8848
	E-post: <genealog@genealogi.se>		Hemsida: <http://www.genealogi.se>		
GÖTEBORG:	Tredje Långgatan 39, 2tr 413 27 GÖTEBORG	Tredje Långgatan 39	031- 42 33 11 031- 42 65 76 (fax)		

Förbundsordföranden har ordet

Bästa släktforskarvänner!

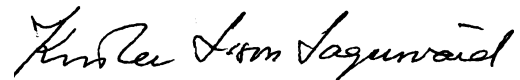
Det är glädjande att kunna hälsa tre nya föreningar välkomna i förbundet. Det är *Malå Bygde- och Släktforskarförening*, *Tjörns Släktforskare* och *Västra Husby Genealogiska Förening*.

Jag har inför vårt styrelsesammanträde gått igenom och noga läst de trettio yttranden som kommit in över organisations- och stadgekommitténs förslag. Det är många som lagt ner ett omfattande arbete, som är ett bra underlag för riksstämmans ställningstagande. När jag har läst yttrandena har jag gjort en del personliga reflektioner. Jag har i mitt yrke arbetat inom strikt hierarkiskt uppbyggda myndigheter, uppbyggda för att säkerställa en bra ledning och styrning av verksamheten. På min fritid har jag varit verksam inom ideella organisationer, sedan 50 år som aktiv och ledare lokalt och centralt inom idrottsrörelsen, som är vår i särklass största folkrörelse, samt under de senaste sju åren i vårt förbund som är en av de fåtaliga organisationer, folkrörelser, som kan glädja sig åt att intresset och antalet medlemmar ökar.

Folkrörelser består ju av självständiga föreningar som går samman, om så är önskvärt, för att nå vissa gemensamma syften. Det kan vara att centralt företräda föreningarna för att främja verksamheten, ge ut en tidning och litteratur m.m. Organisationen växer fram successivt och anpassas på ett naturligt sätt till verksamhetens behov. Därför är organisationerna olika uppbyggda och även regionalt olika utformade. Det är riktigt, det är verksamheten som får styra. Det blir därför en organiskt formad organisation och inte en strikt hierarkisk. Den förra är mer dynamisk. Jag tycker det är en styrka att våra medlemsorganisationer får utforma sin organisation efter sin särart och att vi inte gör sådana förändringar, att det som visat sig framgångsrikt riskerar att gå förlorat. Allt och alla behöver inte stöpas i samma form, huvudsaken är att verksamheten gynnas och blir framgångsrik.

Sveriges Hembygdsförbund har sin Riksstämma i Stockholm den 2 juni och jag kommer att representera Släktforskarförbundet.

Vänliga hälsningar

Förbundsordförande

De Svenska Historiedagarna

Det preliminära programmet för De Svenska Historiedagarna i Karlstad den 13-15 oktober föreligger nu. Förbundet står som arrangör av Maj-Britt Nergårds anförande om den tidiga valloninvandringen i Sverige. Ytterligare upplysningar kan erhållas från Elisabeth Ahlberg, tel 08-670 65 69.

Arkivinformation

Släktforsarsalen i *Arninge* håller stängt den 1 juni t.o.m. den 24 juni. Under denna tid ska personalen där inventera alla lådor med mikrofilm och rätta till felställningar. När detta är klart ska de försvunna korten ersättas.

Forskarsalarna vid *Landsarkivet i Härnösand* håller stängt den 2 juni och den 14 juni.

Släktforsarkarnas Hus i Leksand flyttar till nya lokaler och ligger från den 2 maj i Moskogen, strax söder om Leksand, granne med Hotell Moskogen och 200 meter från vandrarhemmet. Öppet Hus för allmänheten hålles den 27 maj kl. 13.00 - 16.00. Eftermiddagskaffe med husförhörlängd serveras från kl. 14. 30.

Innehåll

Kallelse till riksstämman	1
Förbundsstyrelse och funktionärer	2
Förbundsordföranden har ordet	3
Verksamhetsberättelse 1999	4-11
Bokslut 1999	12-16
Revisionsberättelse	17
Styrelsepresentationer	17
Motioner till riksstämman	18-20
Pommernrapporten	21-24

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 1 januari 1999 -31 december 1999

Styrelse m.m.

Under verksamhetsåret bestod styrelsen av:

Ordförande:

Krister L:son Lagersvärd, Täby
omval 1998, vald till 2000

Övriga ledamöter:

Jan Appelquist, Bromma
omval 1999, vald till 2001

Thord Bylund, Härnösand
omval 1999, vald till 2001

Ragnar Fornö, Uppsala
omval 1998, vald till 2000

Britt Hagman, Örby
omval 1999, vald till 2001

Ingrid Nilsson, Trelleborg
omval 1999, vald till 2001

Sigurd Nygren, Umeå
nyval 1998, vald till 2000

Kjerstin Olofsson, Viskafors
omval 1998, vald till 2000

Annika Otfors, Bräkne-Hoby
nyval 1998, vald till 2000

Carl-Olof Sahlin, Täby
omval 1998, vald till 2000

Marianne Söderfjäll, Gällivare
omval 1999, vald till 2001

Samtliga ledamöter, vilkas mandat utgick vid stämman 1999, omvaldes.

Vid *styrelsens* konstituerande sammanträde den 19 september 1999 omvaldes *Britt Hagman* till 1:e vice ordförande och *Jan Appelquist* omvaldes till 2:e vice ordförande.

Valberedning till och med riksstämman 1999 var *Allan Grund*, Sävsjö (sammankallande), *Ove Billing*, Laholm, *Margareta Hasselgren*, Karlshamn, *Anna-Stina Strandin Freij*, Järna och *Edith Westman*, Arnäsvall.

Riksstämman 1999 omvalde valberedningen. *Anna-Stina Strandin Freij* utsågs till sammankallande.

Ordinarie *revisorer* har från riksstämman 1998 varit *Håkan Linderyd*, Nyköping (sammankallande), och *Lars-Gunnar Sander*, Forshaga. Revisorssuppleanter har varit *Carl-Göran Backgård*, Åkersberga, och *Carl-Axel Ringsparr*, Nässjö.

Styrelsen har under 1999 haft fem protokollförda sammanträden.

Planeringsutskottet, bestående av ordföranden, Jan Appelquist, Ragnar Fornö, Carl-Olof Sahlin, kanslichef Carl Szabad, förbundssekreterare Johan Alex Lindman och redaktör Elisabeth Thorsell, har under året haft fem protokollförda sammanträden. Doris Dahlin, kanslist i Stockholm, har även deltagit vid mötena.

Medlemsförhållanden

Vid utgången av december 1999 hade riksförbundet 122 (1998: 119) medlemsorganisationer med totalt 38.151 st medlemskap (1998: 32.465 st medl), varav två medlemsförbund, Skånes Genealogiska Förbund, med 20 anslutna föreningar med tillsammans 4.269 st medlemskap (inräknade i förbundets totala antal medlemskap ovan) och Dalarnas Släktforskarförbund med fyra medlemsföreningar.

Vid samma tid hade 8.303 betalande stödjande medlemmar registrerats (1998: 7.536 st), varav antalet prenumeranter i form av bibliotek och andra institutioner var 252 st (1998: 226 st).

KANSLIFUNKTIONER

Kansliet har under året arbetat efter den av ordföranden i samråd med kansliet 1998 fastställda arbetsordningen. Två kanslimöten med personalen i Stockholm och Göteborg har hållits.

Personal

Carl Szabad har varit anställd som kanslichef på heltid. Johan Alex Lindman har varit anställd som förbundssekreterare på heltid. Elisabeth Thorsell har varit anställd på halvtid för rådgivning, redigering av RÖTTERS efterlysningar m.m. Under januari till mars har Mats Höglund varit projektanställd för registrering av medlemsinbetalningar. Pieter Lemming har varit projektanställd med Amsstöd under tre månader och arbetat med excer-

pering av husförhörslängden från den svenska församlingen i Sankt Petersburg för perioden 1826-40.

På kansliet har i *Stockholm* Doris Dahlin varit anställd på halvtid och handhaft försäljning, utskick och korrespondens. I *Göteborg* har Kent Andersson varit anställd på heltid och skött försäljning och utskick. Johan Lindhardt har assisterat i Göteborg i samband med flyttningen till nya lokaler.

Rådfrågningen per telefon och e-post liksom genom personliga besök på förbundskansliet har fortsatt att öka.

Lokalfrågor

I *Stockholm* har verksamheten bedrivits i lokalerna på Warfvinges väg 16 på Kungsholmen. Antalet besökare har uppgått till ca 450 st. Lokalerna har också utnyttjats för mindre sammankomster och kurser. Två studiecirkel har besökt kansliet och fått information. Lokalerna har även använts av underhyresgästerna för kurser, möten m.m. I *Göteborg* har verksamheten bedrivits i lokalerna på Första Långgatan 20 till den 10 augusti, därefter i nya lokaler på Tredje Långgatan 39. De nya lokalerna är till ytan större och bättre. Under året har förbundets lokaler i Göteborg besökts av omkring 270 personer.

KONTAKTVERKSAMHET

Information om verksamheten

Förbundets informationsblad till föreningarna, ANGELÄGET, har sänts ut fyra gånger, till 4-5 personer i varje förenings styrelse. Underlag till informationsbladet, utöver från kansliet, har varit begränsat. Redaktör för ANGELÄGET har varit ordföranden Krister L:son Lagersvärd. Johan Alex Lindman och Elisabeth Thorsell har svarat för den tekniska redigeringen.

Ordföranden och flera styrelseledamöter har besökt ett antal regionala och lokala föreningar och informerat om förbundet, bl.a. deltog ordföranden i Skånes Genealogiska Förbunds ordförandekonferens i Kävlinge och i den Lokalhistoriska dagen i Gävle samt besökte föreningarna i Gävle, Åkersberga, Västerås, Karlskoga och Borås. Förbundet har, företrätt av Kent Andersson, del-

tagit med bokbord i flera arrangemang i västra Sverige, bl.a. vid besök hos medlemsföreningar, och därvid informerat om förbundet och verksamheten. Genom Ingrid Nilsson har information om förbundet spritts på olika anbyttardagar och vid andra möten i Skåne. Sigurd Nygren har deltagit i flera sammankomster i Norrland. Likaså har Marianne Söderfjäll medverkat vid flera möten och informerat om förbundets verksamhet och bevakat sameforskning i Sverige och Nordnorge (Tysfjordprojektet).

Kansliet har i Stockholm besökts av två studiecirkel i släktforskning och i Göteborg av fyra studiecirkel. Kent Andersson har besökt tre högsta-dieklaser och informerat om släktforskning.

Den 17 april hölls *Öppet Hus* i lokalerna i Stockholm och Göteborg, ett uppskattat arrangemang som besöktes av många intresserade. I Stockholm erbjöds besökarna att prova Internet, söka på olika CD-rom m.m. I Göteborg intresserade sig besökarna särskilt för gravstensinventeringen, presenterad av Britt Hagman.

Elisabeth Thorsell och Johan Alex Lindman har bistått Utbildningsradion/UR-Akademien med råd och dåd vid inspelning av en TV-serie i elva program om släktforskning.

Förbundet har bidragit med information om emigrationsforskning till mejeriföretaget Arla, information som publicerats på Arlas mjölkpaket.

Kontakter med hembygdsrörelsen

Kent Andersson, Västra Frölunda, och Sven Johansson, Halmstad, representerade förbundet vid Sveriges Hembygdsförbunds stämma i Varberg i maj. Ordföranden och personal från förbundet besökte Leif Ahlberg på Sveriges Hembygdsförbund och diskuterade samarbete mellan förbunden. Leif Ahlberg deltog i Ordförandekonferensen i Karlstad och höll ett anförande i samma ämne.

Icke anslutna föreningar

Inga officiella kontakter har under året tagits med till förbundet icke anslutna släktforskarföreningar.

Cirkelledarna

Cirkelledarna är en viktig målgrupp för förbundets verksamhet. Under året har alla cirkelledare, som förbundet känner till, och som uttryckt önskemål om information, fått ett nummer av *Släktcirkeln – Forum för cirkelledare*, med Erik Thorell som redaktör och Johan Alex Lindman som teknisk redaktör. Under riksstämman i Karlstad anordnades en cirkelledarkonferens med ett 40-tal deltagare.

Riksstämman 1999

Riksstämman 1999 avhölls 18 september 1999 i Karlstad i arrangemang av Värmlands Släktforskarförening och Föreningen för Smedsläktsforskning. 94 medlemsföreningar med sammanlagt 122 ombud deltog i riksstämman, som dessutom hade ett 40-tal övriga intresserade åhörare. Till stämмоordförande utsågs ordföranden i Sveriges Hembygdsförbund Leif Ahlberg, med Ian Hamilton, ordförande i Genealogiska Föreningen, som vice stämмоordförande. Riksstämman fastställde föregående års verksamhetsberättelse och det kommande årets budget och avgifter.

Victor Örnbergs Hederspris till en förtjänt släktforskare utdelades detta år till *Nils Sundelius* för bl.a. hans utgåvor av domböcker. Vidare uppmärksammades *Martin Pehrson*, Uddevalla, för sina stora insatser vad gäller registrering.

I samband med riksstämman anordnade arrangörerna släktforskar dagar 18-19 september med utställningar av föreningar, arkiv, databaser och många andra deltagare och föredrag. Släktforskar dagarna hölls huvudsakligen på Värmlandsarkiv, nytt landsarkiv för Värmlands län, i Karlstad. Förbundets bokbord sköttes förtjänstfullt av Kent Andersson och Anna-Lena Hultman. Föredragen handlade bl.a. om smeder, bruk, bergsmän, valloner och patroner. Parallellt med dessa anordnade den Nordiska Genealogiska Samarbetskommittén, NordGen, nio föredrag under temat "Från kungar till svedjefinnar i nordiska regioner". Stämmomiddagen avhölls på restaurang Fröken Fräken med underhållning av bl.a. en lokal revyensemble.

Ordförandekonferens

I samband med riksstämman hölls 17 september 1999 i Karlstad förbundets tolfte ordförandekonferens med deltagande av ett 60-tal ordförande för små och stora föreningar samt förbundsstyrelsen. På programmet stod Folkbokföringen idag, där Riksarkivet representerades av Astrid Forsberg och Rolf Hagstedt medan Riksskatteverket avböjt deltagande. Vidare behandlades Samarbete med Sveriges Hembygdsförbund, Kvalitet i släktforskningen samt aktuell information från styrelsen m.fl. Ordförandekonferensen avslutades med middag på Läns museet.

Redaktörskonferens

För fjärde gången samlades ca 30 redaktörer för föreningstidskrifter till konferens, under ledning av Elisabeth Thorsell och Håkan Skogsjö. Konferensen diskuterade upphovsrätt, skrivregler och andra praktiska ämnen.

Kontakter med myndigheter och institutioner

Ordföranden har haft fortlöpande kontakter med Riksarkivet och riksarkivarien, bl.a. föranlett av Riksarkivets nedskurna budget.

Med anledning av motion vid 1998 års riksstämma har ordföranden tillskrivit kulturministern angående åtgärder för att förbättra forskningsmöjligheterna för släktforskarna i nordligaste Sverige och därvid hemställt att statsrådet låter utreda och vidta åtgärder för detta. Under 1998 vände sig förbundet till ett antal landshövdingar med uppmaningen att ta initiativ till att rädda företagsarkiven. Förbundet har fått flera positiva svar, senast från landshövdingen i Uppsala län.

Genom Elisabeth Thorsell har förbundet varit representerat i Arkivverkets produktråd.

Jan Appelquist har varit ordinarie representant, med Carl-Olof Sahlin som ersättare, i Arkivverkets och SVARs projekt *Digitala Arkiv*.

Förbundet har varit remissinstans gentemot Lantmäteriet avseende depåförvaring av Lantmäteriets arkivhandlingar (Projekt Digitala Arkiv). Jan Appelquist har utsetts till förbundets representant i Lantmäteriets referensgrupp *Digital*

Historical Maps.

Sigurd Nygren har varit förbundets representant i *Samverkansgruppen Digitala Arkiv*.

Även under 1999 har förbundet genomfört en undersökning om kommunbibliotekens avgifter för fjärrlån av mikrokort som kompletterades med frågor om service för släktforskarna. Enkäten har på ett förtjänstfullt sätt bearbetats av *Matts Billgren*, Göteborg. Resultatet har förutom till medlemmarna och medlemsorganisationerna (i ANGE-LÄGET) anmälts till Statens kulturråd och till SVAR.

Förslag har tagits fram på vad och hur förbättringar för släktforskarna kan uppnås vad gäller arkivens öppettider och övriga service. En fördjupad arkivenkät vid arkiven företogs under hösten. Uppföljning sker under 2000.

Förbundet har under året varit medlem i *Folk-rörelsernas Samarbetsorganisation för Lotteri-frågor*, vilket gör det möjligt för medlemsorganisationerna att sälja Bingo-Lotto. Flera föreningar har också nyttjat denna möjlighet att stärka ekonomin (se även under *Ekonomi* nedan).

Nordiskt och internationellt samarbete

Förbundet byter skrifter med ett antal nordiska och andra utrikes släktforskarorganisationer. Förbundet har även deltagit i två möten med NordGen, där Elisabeth Thorsell var representant.

Vid släktforskardagarna deltog *Genealogiska Samfundet i Finland* som utställare och representerades av Leif Methner och Pertti Vuorinen.

Förbundet har även under 1999 varit ombud i Skandinavien för *Genealogical Research Directory*.

Elisabeth Thorsell upprätthåller kontakter med svenska bosättningsområden utomlands och med utländska forskarorganisationer, bl.a. det tyska släktforskarförbundet *Deutsche Arbeitsgemeinschaft Genealogischer Verbände e.V.*, och svensk-amerikanska forskarföreningar i USA. Vid ett möte i Worcester, Massachusetts, med föreningen *Swedish Ancestry Research Association*,

förevisades CD-Rom *Sveriges Dödbok* och *Svenska ortnamn*, vilka mottogs med stort intresse.

Deltagande i seminarier och konferenser

Förbundet har genom olika styrelseledamöter bl.a. deltagit i Riksarkivets NAD-råd (Nationella Arkivdatabasen), Svenska Arkivsamfundets sammankomster, årsstämmorna för Folk-rörelsernas Arkivsamfund och Personhistoriska Samfundet. Johan Alex Lindman har deltagit i *De Svenska Historiedagarna* i Åbo i september.

PROJEKT, UTREDNINGAR och RESULTAT AV MOTIONER

Ungdomens År

Under året slutförde Förbundet satsningen *Ungdomens År* för att intressera ungdomar att öka sina kunskaper om släktingar i tidigare generationer. Uppsatserna i tävlingen, "Jakten på min släkt", bedömdes av en jury vilken utsåg tio pristagare i vardera klass. Pristagarna belönades med litteratur etc ur förbundets sortiment. Förstapristagaren i klass 1, Hanna Ojaniemi, mottog pris och diplom vid stämmomiddagen i Karlstad den 18 september. Uppsatserna har korrekturlästs med inriktning på publicering.

Gravstensinventeringen

Inventeringen av äldre gravstenar fortsatte under ledning av Britt Hagman, som utförde ett mycket omfattande arbete. Britt Hagman har också presenterat resultat från inventeringsarbetet och registreringen, som fått stor uppmärksamhet, vid släktforskardagarna i Karlstad och vid anbyttardagar på flera platser runt om i landet. Under 1999 har resultatet av inventeringen även presenterats i nät-tidningen RÖTTER. Detta har resulterat i ett stort antal förfrågningar via e-post från såväl svenska som utländska släktforskare. Inventeringsrapporterna förvaras under registreringsarbetet hos Britt Hagman i Örby. Under projektets gång har 910 kyrkogårdar inventerats och 711 är under arbete. I dataregistret finns numera drygt 30.100 gravstenar registrerade.

Tryckta arkivalier

Förbundet har ett starkt intresse av att uppgifter om tryckta arkivalier går att hitta på ett lätt sätt, och arbete pågår med att på sikt publicera en över-

sikt över dessa. Detta arbete, lett av Thord Bylund, fortsatte under 1999.

Gruppen för bevakning av arkivfrågor

Det 1996 påbörjade arbetet, under 1999 utfört av Thord Bylund, har under året bevakat arkivväsendet, särskilt nyfilmningen av kyrkböckerna efter 1894 och omfilmningen av äldre kyrkoböcker.

Kurser – cirkelledarkurs och högre forskarkurs

Cirkelledarkursen i Göteborg våren 1999 blev inställd p.g.a. för få anmälda. En högre forskarkurs har ej varit möjlig att arrangera.

Kontakter med studieförbunden

Samtliga studieförbund har erhållit information om förbundet och dess verksamhet samt vad förbundet kan bidra med i släktcirklarna. Studieförbundens centrala organisationer har inbjudits till en informationsträff våren 1999. Studieförbundet Vuxenskolan sände en representant, vilken fick information om förbundets verksamhet. Studieförbundet Vuxenskolan sände därefter ut ett informationsutskick från förbundet till samtliga sina lokalavdelningar, vilket gav ett gott resultat.

Rekonstruktion av förstörda kyrkoarkivalier

Under året har arbetet med en rikstäckande lista över saknade kyrkböcker eller påbörjade kyrkoboksrekonstruktioner och sockengenealogier fortsatt av Thord Bylund och Ulf Berggren. Publicering av ett delresultat planeras till 2000.

Datafrågor

Den på uppdrag av riksstämman 1994 tillsatta arbetsgruppen, bestående av Carl-Olof Sahlin (sammanställande, förbundet), Sture Bjelkåker (DIS) och Thor Sjöberg (PLF) har under året varit referensgrupp för samordning av dataprogram för släktforskning och andra datafrågor.

Carl-Olof Sahlin har som ansvarig för ADB-register fortsatt sitt arbete med råd och rekommendationer under året.

Databearbetning av Sten Aminoffs emigrantmaterial

Databearbetningen av Sten Aminoffs material om emigranter 1850-70 fortsatte under året men är ännu inte färdigt. Fortsatt planering inför en ev CD-utgåva har skett och utgivning avses ske under 2000.

Legitimering av släktforskare/Legitimeringsnämnd

Elisabeth Thorsell har, efter övervägande negativ respons på förslaget om legitimering av släktforskare, beslutat att låta projektet vila.

Arbetsgruppen Kvalitet i släktforskningen

En arbetsgrupp *Kvalitet i släktforskningen* har tillsatts med Guno Haskå (sammanställande), Annika Otfors och Bodil Persson. Arbetsgruppen ska utarbeta råd och anvisningar för att säkerställa hög kvalitet i släktforskningen. En vägledning beräknas utkomma under 2000.

Föreläsarbanken

Ingrid Nilsson har under året fortsatt att hålla *Föreläsarbanken* uppdaterad och har sammanställt en ny version, vilken kommer att tryckas i pappersutgåva och läggas ut på RÖTTER (tillgänglig för föreningarna) under 2000 (se även nedan angående motioner från riksstämman).

Projektstöd

Projektstöd, som inrättades av riksstämman 1995, har under året beviljats Skånes Genealogiska Förbund dels för *Skånsk Bibliografi*, dels *Skånskt Bebyggelseregister* samt till Södra Västerbottens Släktforskare för *Nybyggen och nybyggare i Lycksele*. Anslag ur projektstödet har under året ej utbetalats då inga projekt som beviljats stöd slutredovisats.

Kyrkböckerna i Svenska Pommern

Projektet angående kartläggning av kyrkböckerna i Svenska Pommern, som föranletts av 1998 års riksstämmas beslut, har fortsatt av Gustaf von Gertten. En delrapport har lämnats i ANGELÄGET. Slutrapporten kommer att lämnas våren 2000.

Idégrupp

Under året har idégruppen, med uppgift att diskutera förbundets och släktforskningens framtida ut-

veckling, träffats en gång. Gruppen har bestått av Ragnar Fornö, Uppsala (sammankallande), Louise Carlsson, Uppsala, Jon Pallin, Borlänge, och Barbro Stålheim, Nyköping. Gruppens förslag har presenterats för styrelsen, som bl.a. tillsatt en arbetsgrupp för att förbättra möjligheterna att forska utomlands.

Åtgärder med anledning av motioner till riksstämman 1999

En organisations- och stadgekommitté tillsattes för att behandla tre motioner och DIS förslag, som samtliga berör stadge- och organisationsfrågor inom förbundet. Till kommittén har knutits en referensgrupp. Slutredovisning av uppdraget ska ske senast den 1 april 2000. En ny föreläsarbank kommer att tas fram och göras tillgänglig dels i pappersform, dels (för föreningarna) i RÖTTER.

Förbundet kommer att hemställa att föreskrifter fastställs för hur den nya folkbokföringen ska arkiveras och att framställningen leder till beslut. Kontakter har tagits med Riksarkivet vad avser folkbokföringen, dock hittills utan resultat. Myndigheterna anger resursbrist som orsak. Förbundet avser att hos berörda myndigheter påtala behovet av ett sökregister för gatuadresser. Nya resersättningsbestämmelser för ombud vid riksstämman kommer att utarbetas.

Utöver vad som redovisats ovan har styrelsen genom sina medlemmar följt verksamheten lokalt och regionalt, deltagit i sammankomster, informerat, diskuterat aktuella frågor samt lämnat stöd om så efterfrågats.

FÖRLAGSVERKSAMHET

Släkthistoriskt Forum har under 1999 givits ut med fem nummer. Redaktör var Elisabeth Thorsell. *Svenska Antavlor* har givits ut i två nummer, varav ett rättelse- och kompletteringshäfte, vilket är det avslutande i band 4. Redaktör var Torsten Berglund, som därmed avslutade sitt redaktörskap. Till ny redaktör fr.o.m. band 5 utsågs Henrik Mosén, Lund.

De bägge skrifterna *Släkthistoriskt Forum* och *Svenska Antavlor* ingår i de stödjande medlemmarnas förmåner.

Förbundets tolfte årsbok, *Släktforskarnas Årsbok 99*, utkom i juni. Redaktör var Håkan Skogsjö.

Kompletteringsbanden till Gustaf Elgenstiernas *Den introducerade svenska adelns ättartavlor* har bearbetats under året och strävan är att de ges ut under 2000.

Ett *Register till Släkthistoriskt Forum 1992-1996* har sammanställts av Mari-Anne Olsson, redigerats av Elisabeth Thorsell och getts ut. Arbetet med ett *register över artiklar* som publicerats i föreningarnas medlemsblad har fortsatt under året. Ett årsboksregister 1988-1997 har utarbetats av Marianne Munktell och beräknas utkomma under 2000. Under året har arbete pågått, under ledning av Jan Appelquist, med att avsluta arbetet med volym nr 2 av *Släkten*...

CD-skivan *Svenska ortnamn*, som tagits fram av Carl Szabad, utkom under året och sålde i närmare 800 ex. Arbetet med CD-skivan *Sveriges dödbok 1950-1999* fortsatte. Den nya utgåvan, bearbetad av Carl Szabad, beräknas komma ut under första halvåret 2000.

Nättidningen *RÖTTER* (www.genealogi.se) med Håkan Skogsjö som redaktör har under året haft omkring 450.000 besökare. Det positiva trenden sedan starten 1996 håller i sig (antalet besök var 1996: 32.000, 1997: 150.000 och 1998: 295.000). Under 1999 har i genomsnitt drygt 1.200 personer per dag passerat Nättidningens förstasida. Det totala antalet träffar, det vill säga antalet gånger en sida i Nättidningen har fått ett besök, är dock mångdubbelt större. Enligt den statistik som förbundets Internetleverantör tillhandahåller, ligger det totala antalet träffar på drygt 300.000 per månad eller omkring 4 miljoner per år. Detta gör Nättidningen *RÖTTER* till den i särklass mest besökta webbplatsen i sitt slag i Sverige och förmodligen också i Norden.

Vid sitt möte i Jönköping i september 1998 beslöt förbundsstyrelsen att permanenta förbundets Internetsatsning och att intensifiera utvecklingen. För att förbättra RÖTTERs ekonomi inrättades marknadsföringsnamnet "Rötters vänner". Förbundets stödjande medlemmar har från och med 1999 kunnat göra en inbetalning om 100 kr till Rötters Vänner och därmed ge ett örönmärkt stöd till RÖTTER. Intresset blev glädjande stort, och när-

mare 700 personer betalade in avgiften under 1999.

Tack vare pengarna från Rötters Vänner har ett flertal större satsningar kunnat förverkligas. Redan i december 1998 startade diskussionsforumet *Anbytarforum*, som har blivit nästan lika populärt som själva Nättidningen. Varje dag läses forumet av över 1000 personer och får ta emot mellan 100 och 200 inlägg. Vidare har en *sökmotor* installerats som gör det betydligt enklare att hitta information i Nättidningen och Anbytarforum (den samlade textmängden uppgick vid årsskiftet till mellan 150 och 200 megabyte).

Under hösten 1999 tillkom flera nyheter i RÖTTER. I november startade *Rötterkatalogen*, en kombinerad e-postkatalog, släktforskarförteckning och länklista. I katalogen kan alla släktforskare, även sådana som inte är stödjande medlemmar i riksförbundet, berätta om sina intressen och på det viset få kontakt med andra forskare. Senare samma månad tillkom *Rötterhjälpen* med bland annat databaserna *Register-Sök* och *Socken-Sök*. Register-Sök (före detta »Registerregister») uppdaterades under sommarhalvåret av Carl Szabad och den nya versionen, som innehåller närmare 6000 olika kyrkboksregister, presenterades under hösten i form av en sökbar databas med nytt och betydligt mer användarvänligt utseende. I Socken-Sök tar man enkelt reda på var en viss socken är belägen, med kommun-, läns- och landskapstillhörighet. Basmaterial till denna har också sammanbragts av Carl Szabad. Under hösten 1999 påbörjades också arbetet med ett automatiserat *kalendarium*, där medlemsföreningarna kan annonsera sina evenemang.

Nättidningen ligger på en server i Stockholm, medan de övriga funktionerna (Anbytarforum, Rötterkatalogen och Rötterhjälpen) ligger på två olika servrar i Mariehamn på Åland.

EKONOMI

Resultatet för 1999 blev mycket gott. Till största delen beror detta på ett gott utfall av förlagsverksamheten. Ett markant ökat medlemsantal, mycket tack vare nättidningen RÖTTER, är också en bidragande orsak. Nedan upptas några detal-

jer ur den ekonomiska redovisningen.

Av intäkterna bidrog organisationernas avgifter med 6%, stödjande medlemsavgifter inklusive prenumerationer med 34%, försäljningsverksamheten med 42%, räntor med 2%, subscriptionsinkomster och annonser med 14%, bidragen från Riksarkivet och Bingo-Lotto med 2%.

Bonussystemet gav som resultat att föreningarna fick sammanlagt 10.476 kronor i återbäring. Förbundet har tilldelats 38.000 kr från Bingo-Lotto som bidrag till marknadsföring. Dessa medel har, med avdrag för den avgift som förbundet erlagt till samverkansorganisationen för Bingo-Lotto, utbetalats till de sex medlemsföreningar (Folkare Släktforskarförening, Gellivarebygdens forskarförening, Midälva Genealogiska Förening, Tjust Släktforskarförening, Töreboda Släktforskarförening och Öckeröarnas Släktforskarförening) som utfört lottförsäljningen.

Riksarkivets *Nämnd för enskilda arkiv* har under året beviljat förbundet ett anslag på 54.000 kr för budgetåret 2000.

Några ytterligare siffror: Under året har förbundet skickat ut i runda tal 84.000 försändelser, fördelat på ShF 41.000, SvA 17.000, årskort 8.000, ANGELÄGET 3.000, Släktcirkeln 1.000, postorder 3.000, diverse påminnelseutskick 5.000, årsböcker 4.000, reklammaterial 1.000, forskarkommunikation 1.000.

I övrigt hänvisas till resultat- och balansräkningarna.

SLUTORD och UTBLICK

Verksamheten i förbund och föreningar har även 1999 varit omfattande och innehållsrik. Det kan inte tillräckligt betonas att det är en framstående kulturgärning som uträttas både i form av projekt och enskilt forskningsarbete. De många medlemsbladen ger en god bild av detta. Släktforskningen har även under 1999 fått god publicitet i massmedia. Förbundet har medverkat i en serie om släktforskning som sänds i TV i år, 2000.

Tack vare en framgångsrik förlagsverksamhet är

förbundets ekonomi stabil och medlemsavgifterna och medlemspriserna på publikationer kan hållas på en låg nivå. Förbundet har också ekonomiska möjligheter att såväl starta som stödja nya projekt till gagn för föreningar och medlemmar. Förhandlingarna om en förbunds försäkring har genomförts och kunnat avslutas i februari år 2000.

Sveriges näst största släktforskarförening, Genealogiska Föreningen i Stockholm, har anslutit sig till förbundet, vilket ökat förbundets styrka och bredd. Det är nu styrelsens förhoppning att de föreningar som ännu står utanför förbundet skall ansluta sig.

Förbundet har successivt blivit större vad gäller såväl medlemsorganisationer som stödjande medlemmar. En översyn av förbundets stadgar har inletts så att organisation och arbetsformer skall motsvara tidens krav.

Datatekniken har givit nya möjligheter att göra materialet lätt tillgängligt för forskaren och att utbyta information forskare emellan. Förbundets satsning på Internet har varit framgångsrik och rönt stor uppskattning även utanför släktforskarleden. När nu allt mer material blir tillgängligt på Internet och databaser m.m. och när allt fler blir kvalitetsaspekten viktig.

Samarbetet med Riksarkivet har varit bra liksom föreningarnas kontakter och samverkan med landsarkiven. En undersökning har visat att släktforskarna utgör huvuddelen av forskarna vid landsarkiven. Intresset för släktforskning fortsätter att öka och ett bredare källmaterial efterfrågas. Släktforskarföreningarna svarar för det personliga stödet till släktforskarna genom studiecirklar m.m. Vi är väl rustade att ta emot de nya släktforskarna vad gäller att vägleda dem i svenska och nordiska arkiv men många kommer att vilja söka sina rötter i andra länder. Vi måste rusta oss så att vi kan stödja även dessa. Det är en utmaning som också är en stimulans.

Stockholm den 11 mars 2000
Krister L:son Lagersvärd

Ordförande

Jan Appelquist	Thord Bylund
Ragnar Fornö	Britt Hagman
Ingrid Nilsson	Sigurd Nygren
Kjerstin Olofsson	Annika Otfors
Carl-Olof Sahlin	Marianne Söderfjäll

Förbunds försäkringen

Förbundet har, efter utredningsarbete av Carl-Axel Ringsparr i Nässjö, tecknat en olycksfallsförsäkring för medlemmarna i Sveriges Släktforskarförbund. Försäkringen är tecknad hos Försäkringssaktiebolaget Skandia (Region Stora Företag och Organisationer) och gäller från den 1 februari i år och ett år framåt. Premien är satt till 1,20 kr per person (medlem) och år.

Den kollektiva olycksfallsförsäkringen avser ersättningsmomenten medicinsk invaliditet (med ersättningsbelopp 10 basbelopp), ekonomisk invaliditet (20 basbelopp), dödsfallskapital (0,50 basbelopp), läke-, rese- och tandbehandlingskostnader (nödvändiga och skäliga kostnader), rehabilitering (2 basbelopp), samt merkostnaderna personliga tillhörigheter (0,50 basbelopp) och extra kostnader under den akuta läkningstiden (3 basbelopp).

Giltigheten är vid olycksfallsskada som drabbar den försäkrade under arrangemang i regi av Sveriges Släktforskarförbund eller dess föreningar samt vid resa direkt till och från sådant arrangemang.

Vid inträffad skada skall den skadelidande vända sig direkt till Skandia. Försäkringsnumret erhålles därvid från förbundet.

Försäkringsvillkoren (senast fastställda 1999-03-01) kan fås från Skandia eller från förbundet. Vi uppmanar föreningarna att informera sina medlemmar om försäkringen. Vid eventuell skada där försäkringen blir aktuell vore förbundet även tacksam för besked om utgången av försäkringsfallet och -bedömningen.

Bokslut

Redovisning avseende förvaltningen av Sveriges Släktforskarförbunds medel för tiden
1999-01-01 till 1999-12-31

Samtliga belopp i tkr

RESULTATRÄKNING

Intäkter:	Budget 1999	1999	1998
Organisationsavgifter	220	270	227
Stödjande avgifter	1 400	1 549	1 344
Stämмоavgifter	10	13	10
Försäljning egen produktion ¹	1 450	1 570	2 804
Försäljning extern produktion	600	939	924
Annonsintäkter	80	97	60
Provisioner och administrationsersättning	5	2	2
Ränteintäkter	100	99	117
Lotteri- och statligt bidrag	55	92	110
Varulagerförändring ²	0	2	- 8
<i>Summa intäkter:</i>	<u>3 920</u>	<u>4 633</u>	<u>5 590</u>
Kostnader:			
Stämmokostnader ³	100	104	62
Ledningskostnader	150	139	126
Information, marknadsföring ⁴	300	285	402
Produktionskostnad ShF och SvA ⁵	650	600	564
Produktionskostnad övrig förlagsverksamhet ⁶	450	494	1 097
Inköp extern produktion	400	621	617
Bonus och bidrag till medlemsorganisationerna	80	46	80
Lönekostnader ⁷	1 050	959	717
Kanslikostnader ⁸	600	648	569
Avskrivningar inventarier	80	84	91
Kundförluster		10	4
<i>Summa kostnader:</i>	<u>3 860</u>	<u>3 990</u>	<u>4 329</u>
Resultat före reservationer	60	643	1 261
Upplösning av reserver från föregående år		1 930	1 270
Årets avsättningar till reserver		- 1 890	- 1 930
Årets resultat:		683	601

BALANSRÄKNING

Tillgångar:	1999-12-31	1998-12-31
Kassa- och bankmedel	4 999	4 153
Kundfordringar	96	84
Lönebidragsfordringar	21	24
Fordringar från fonderna	1	1
Varulager	286	288
Kontorsinventarier	115	81
<i>Summa tillgångar:</i>	<u>5 518</u>	<u>4 631</u>

Skulder och eget kapital:	1999-12-31	1998-12-31
Leverantörsskulder	193	191
Övriga skulder	17	
Medlemsavgifter i förskott	781	641
Årsbokssubskriptioner i förskott	786	701
<i>Summa skulder:</i>	<u>1 777</u>	<u>1 533</u>
Avsatta reserver, se nedan	1 890	1 930
Balanserat eget kapital från föregående år	1 168	567
Årets resultat:	683	601
<i>Summa eget kapital:</i>	<u>1 869</u>	<u>1 168</u>
<i>Summa skulder och eget kapital:</i>	<u>5 518</u>	<u>4 631</u>

Specifikation av avsatta reserver:

Svenska Antavlor, register	40	30
Nästkommande årsbok	300	300
Släkten ... 2	100	100
Elgenstierna: Svenska adelns ättartavlor	200	200
Div faksimil- och andra bokutgåvor	500	500
Nya CD-utgåvor	300	300
Sveriges Dödbok 1950-1999	100	200
Investeringar	100	100
Riksstämman	100	100
Föbunds försäkring	50	
Arbetsgrupper	50	50
Bidrag till föreningsprojekt	50	50
<i>Summa avsatta reserver:</i>	<u>1 890</u>	<u>1 930</u>

14

GENEALOGISK UNGDOMS FOND

RESULTATRÄKNING:

Intäkter:	1999	1998
Ränteintäkter	1,7	2,8
<i>Summa intäkter:</i>	<u>1,7</u>	<u>2,8</u>
Kostnader:		
Diverse omkostnader	0,3	0,3
Förvaltningsarvode till Förbundet	0,2	0,3
<i>Summa kostnader:</i>	<u>0,5</u>	<u>0,6</u>
Årets resultat:	1,2	2,2

BALANSRÄKNING:

Tillgångar:	1999-12-31	1998-12-31
Bankmedel	124,5	123,4
<i>Summa tillgångar:</i>	<u>124,5</u>	<u>123,4</u>
Skulder och eget kapital:		
Skuld till Förbundet	0,2	0,3
<i>Summa skulder:</i>	<u>0,2</u>	<u>0,3</u>
Kapital tillgängligt för utdelning	33,6	31,7
Fondkapital	89,5	89,2
Årets resultat	1,2	2,2
<i>Summa eget kapital:</i>	<u>124,3</u>	<u>123,1</u>
<i>Summa skulder och eget kapital:</i>	124,5	123,4

VICTOR ÖRNBERGS MINNESFOND

RESULTATRÄKNING:

Intäkter:	1999	1998
Ränteintäkter	0,8	1,7
Bidrag från stödjande medlemmar	0,5	0,4
<i>Summa intäkter:</i>	<u>1,3</u>	<u>2,1</u>
Kostnader:		
Förvaltningsarvode till Förbundet	0,1	0,2
Utdelat pris	5,0	2,0
<i>Summa kostnader:</i>	<u>5,1</u>	<u>2,2</u>
Årets resultat:	- 3,8	- 0,1

BALANSRÄKNING:

Tillgångar:	1999-12-31	1998-12-31
Bankmedel	73,0	77,2
<i>Summa tillgångar:</i>	<u>73,0</u>	<u>77,2</u>
Skulder och eget kapital:		
Skuld till Förbundet	- 0,2	0,2
<i>Summa skulder:</i>	<u>- 0,2</u>	<u>0,2</u>
Kapital tillgängligt för utdelning	3,9	4,5
Fondkapital	73,1	72,6
Årets resultat	- 3,8	- 0,1
<i>Summa eget kapital:</i>	<u>73,2</u>	<u>77,0</u>
<i>Summa skulder och eget kapital:</i>	73,0	77,2

Inga ställda panter eller ansvarsförbindelser finns.

Styrelsen föreslår att årets överskott 683.069:- jämte från föregående års balanserade vinstmedel 1.168.150:23, tillhopa 1.851.219:23, balanseras i ny räkning.

För Genealogisk Ungdoms fond föreslås i enlighet med fondhandlingen att av årets överskott 1.193:96 överförs 1.019:96 till kapital tillgängligt för utdelning och 174:- till fondkapital.

För Victor Örnbergs Minnesfond föreslås i enlighet med fondhandlingen att årets underskott 3.829:28 fördelas så att 4.403:28 dras från kapital tillgängligt för utdelning och 574:- tillförs fondkapital.

Stockholm i mars 2000

Krister L:son Lagersvärd
ordförande

Carl Szabad
kassaförvaltare

Jan Appelquist

Thord Bylund

Ragnar Fornö

Britt Hagman

Ingrid Nilsson

Sigurd Nygren

Kjerstin Olofsson

Annika Otfors

Carl-Olof Sahlin

Marianne Söderfjäll

1. Årsbok 1999 583', årsböcker 1988-1998 65', lösnummer ShF 15', lösnummer SvA 9', Svenska sjukdomsnamn 25', Rosenbergs geografiska lexikon 40', Elgenstiernas ättartavlor 210', Sveriges Dödbok 1968-1996 246', Svenska ortnamn 316', basutställningen 12', övrig egen produktion 49'.
2. Varulagret värderat till inköps-/produktionskostnad för ett års kalkylerad försäljning, alternativt verkligt inköpspris om lagret är mindre.
3. Ombudens resekostnader 40', stämmokostnader 47', ordförandekonferens 17'.
4. Nättidningen Rötter 112', Angeläget 29', Gravstensinventeringen 41', div. konferenser 11', övrigt 92'.
5. Släkthistoriskt Forum 446', Svenska Antavlor 154'.
6. Årsbok 1999 277', Sveriges dödbok 1950-1999 97', Svenska ortnamn 84', övrig egen produktion 36'.
7. Kent Andersson, Doris Dahlin, Mats Höglund, Johan Lindhardt, Johan Alex Lindman, Carl Szabad, Elisabeth Thorsell.
8. Lokalhyror 285', lokalomkostnader 24', kontorsmateriel 82', telefon 30', porto 94', bankavgifter 30', årskort 75', datorunderhåll 23', försäkring 5'.

REVISIONSBERÄTTELSE
för Sveriges Släktforskarförbund
Räkenskapsåret 1999

Undertecknade valda revisorer har granskat årsredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens förvaltning. Granskningen har utförts enligt god revisionsred.

Vi tillstyrker

- att resultat- och balansräkning fastställs
- att vinsten disponeras i enlighet med styrelsens förslag samt
- att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för den tid årsredovisningen omfattar.

Nyköping / Forshaga april 2000

Håkan Linderyd
Håkan Linderyd

Lars-Gunnar Sander
Lars-Gunnar Sander

Styrelsepresentationer

I förra numret av ANGELÄGET presenterade styrelseledamöterna i Sveriges Släktforskarförbund sig själva. Två ledamöter återstår dock, och de presenterar sig här nedan.

Jan Appelquist, 2:e vice ordförande

Jag är 2:e vice ordförande i förbundet, med i Arkivverkets referensgrupp om Digitalisering av arkivmaterial samt Lantmäteriets referensgrupp om Digitalisering av kartor. Tidigare var jag sekreterare i Genealogiska Föreningen och medlem i förbundets interimstyrelse.

Jag är drygt 40 år, har släktforskat sedan 12-årsåldern. Forskar mest kring släkterna *Appelquist, Ekwall, Nordenstedt* och *Widerström*. Har ett vilande projekt att kartlägga samtliga pappersmakare vid handpappersbruken i Sverige. Mina anor finns till största delen på Gotland, men även i Småland, Västmanland och Södermanland.

Carl-Olof Sahlin

Jag är född i Gällivare 1940. Student 1960 och civilingenjör 1967. Delägare och verksam i ett konsultföretag i byggnadsbranschen med inriktning på styr- och regler samt på teleteknisk säkerhet. Släktforskat i snart 35 år, dels på mina barns anfäder, dels på ättingarna till min farfars farfars far. Verksam i Sahlinska och Helénska släktföreningarna och använder DISGEN sedan 1986. Var med och bildade DIS-Öst 1987, och är numera ordförande där. Tidigare har jag varit sekreterare och redaktör för DIS-Play. I DIS är jag fadder samt bearbetar insända bidrag till databasen DISBYT. Styrelse- och PU-ledamot i förbundet sedan 1992, sammankallande i datareferensgruppen samt representerar förbundet i NAD-rådet. Jag är gift och har tre vuxna barn.

Motioner till riksstämman 2000

Styrelsens yttrande och förslag redovisas i nästa ANGELÄGET.

Motion 1/00

Motion angående släktforskarkonferens under första halvåret

Att träffas släktforskarföreträdare från hela landet, är betydande för att utbyta erfarenhet och diskutera utveckling. Detta sker idag endast vid ett tillfälle, i samband med Riksstämman, på ordförandekonferansen. Vi anser att det är för sällan och av geografiska orsaker är inte alla föreningar representerade varje år. Det skulle vara värdefullt att även anordna en släktforskarkonferens under första halvåret, eftersom Riksstämman ligger under det andra. Platsen bör väljas i förhållande till var Riksstämman avhålls, ex. vis är Riksstämman i södra Sverige så kan konferensen för förläggas till den norra delen. På så sätt kommer alla föreningar att få möjlighet att komma i kontakt med förbundets företrädare och andra föreningar under ett kalenderår. En annan effekt är att en konferens utanför Riksstämman är stressig som i regel ordförandekonferansen under Riksstämman har tendens att vara. Vår tankegång är att en till två företrädare från varje förening skall kunna komma till denna konferens som bör anordnas på så sätt att två dagar utnyttjas från lunchtid, kvällstid samt förmiddag dagen efter. Ämne för konferensen ska förbundet ta fram men däremot bör någon eller några föreningar ha möjlighet att visa upp delar av sin verksamhet för utbyte av idéer och erfarenheter.

Blekinge Släktforskarförening yrkar på att Riksstämman beslutar att

- ge förbundsstyrelsen i uppdrag att anordna en sådan konferens redan år 2001,
- alternativt utreda möjligheter och kostnader som presenteras på Riksstämman 2001 för beslut.

Blekinge Släktforskarförening

Motion 2/00

Motion angående bevarandet av församlingarna

Inom Riksskatteverket/RSV diskuterar man att avskaffa församlingarna som folkbokföringsbegrepp och i stället använda kommunen som minsta enhet. Detta är av flera skäl en för oss släktforskare mycket ovälkommen utveckling. Vi ser dels en praktisk och dels en kulturhistorisk aspekt på frågan. Den praktiska aspekten är att församlingen ger en bättre och exaktare upplysning om var en händelse inträffat. Att ange någon som född i Norra Finnskoga församling är en betydligt bättre information än att bara ange "Torsby kommun" som födelseort. Och då skall vi inte ens tala om Stockholm och Göteborg i detta sammanhang. Den kulturhistoriska aspekten är inte heller oviktig. Församlingarna (socknarna) har existerat sedan medeltiden, men kommunerna är ett 1800-talspåfund. Genom en övergång från församlingar till kommuner (i folkbokföringssammanhang) skapas ett olyckligt kontinuitetsavbrott. Eftersom kyrkan har skilts från staten och blivit en fristående organisation så skapar det en del bekymmer. Kyrkan har ju en självklar rätt att förändra sin församlingsindelning bäst den behagar - så hur skall då skattekontoren (och även lantmäteriet) göra? Ett förslag till lösning på detta problem vore att RSV helt enkelt utgick från de församlingsgränser som gällde då skattemyndigheten övertog folkbokföringen, och införde geografiska (sekulära) församlingar, utgående från den kyrkliga indelningen per den 1 juli 1991.

Vi föreslår

att Sveriges Släktforskarförbund uttalar sig för ett bevarande av församlingarna som folkbokföringsbegrepp,

att Sveriges Släktforskarförbund inlämnar en officiell protestskrivelse mot RSV:s planer på att avskaffa församlingsbegreppet till regering, riksdag, RSV och eventuellt övriga berörda myndigheter,

att Sveriges Släktforskarförbund uppmanar alla medlemsorganisationer och alla politiskt verk-samma släktforskare att verka för församlingarnas bevarande.

Värmlands Släktforskarförening

Motion 3/00**Motion angående reglering av anbytarforum och rötter**

Västgöta Genealogiska Förening anmäler om att stämman beslutar följande:

att diskussioner om Sveriges släktforskarförbund, ledning och stadgar ska inte längre föras på Anbytarforum. Sådana diskussioner ska i stället föras på nättidningen RÖTTERS debattsidor och inläggen först skickas till redaktören innan de publiceras.

att samma regler för acceptabelt uppförande ska gälla för alla som deltar i RÖTTER eller på Anbytarforum.

att det tydligt skall framgå i vilken roll personer anknutna till förbundets ledning eller operativa verksamhet uttalar sig i RÖTTER och på Anbytarforum: som privatpersoner eller som företrädare för förbundet. Detsamma gäller således även andra som företrädare för andra släktforskarföreningar.

Bakgrunden till denna motion är att vissa diskussioner på Anbytarforum inte på något sätt bidrar konstruktivt till förbundet och släktforskarörelsen, i de frågor som nämnts. Här avses diskussioner om Sveriges Släktforskarförbund, ledning och stadgar. Diskussionerna i dessa fall har tenderat i att spåra ur och rendera i personangrepp bland de inblandade i diskussionerna. Vi tror att denna förändring skulle vara till det bättre för Sveriges Släktforskarförbund och släktforskarörelsen.

De diskussioner som berör just anbyten, frågor om släktforskning, ord och uttryck och liknande har däremot varit mycket givande och har hjälpt många. Anbytarforum har varit flitigt utnyttjat och har stor betydelse för att främja släktforskningen. De principiella diskussionerna, som främst rör förbundet är genomgående kritiska mot förbundet. Kritiken är inte konstruktiv; inga konkreta och genomtänkta förslag till lösningar presenteras av de kritiska deltagarna, men däremot allvarliga påhopp och kränkningar och ifrågasättanden av motpartens

motiv och ärlighet. Uttryckssättet garanterar att inget resonemang kan föras. Det har medfört många principiella diskussioner spårat ur sedan Anbytarforum startade för drygt ett år sedan. Följden av detta har blivit frustrerade känslor på ömse sidor. När en debatt kommer till det stadiet att mycket av det som säges tenderar att gå mot personangrepp, i en ibland obegriplig rå ton så medför detta att andra intressenter avstår från inlägg i debatten av rädsla att bli indragen i pajkastandet.

För att få mer konstruktiva resonemang, med mer respekt för andras åsikter, med sakliga argument och för att uppmuntra fler att engagera sig i diskussionerna om förbundet, tror vi att det är nödvändigt att dessa diskussioner återförs till RÖTTER. Inläggen där har mer officiell karaktär och framstår som permanenta på ett annat sätt än diskussionerna på Anbytarforum, vilket betonar vikten av eftertänksamhet. En aktiv granskning av inläggen behövs för att försäkra sig om att inga personangrepp eller slag under bältet publiceras.

Vi vill framföra ett speciellt tack till Håkan Skogsjö, som genom sitt enastående arbete och engagemang skapat ett unikt forum för släktforskare.

Västgöta Genealogiska Förening

Motion 4/00**Motion angående förbundets stadgar**

Vi anser att Förbundet bör renodla sin roll som riksförbund, och att medlemsorganisationerna ska stå för merparten av aktiviteter som riktar sig till medlemmar och allmänhet.

Förbundet har viktiga uppgifter vad gäller intressebevakning, övergripande kontakter och samverkan med Arkivverket, mediakontakter och opinionsbildning, nordiskt och internationellt samarbete (alla dessa finns i ändamålsparagrafen) och därutöver bör Förbundet ha en stödjaride roll gentemot medlemsorganisationerna och en serviceuppgift gentemot dessa och deras primärmedlemmar. Det finns även andra uppgifter som är alltför resurskrävande eller riskfyllda för enskilda föreningar (publi-

cering av vissa register, återutgivning av standardverk och liknande) och även samordningsuppgifter (normering mm) som med fördel ligger centralt om föreningarna så önskar.

Även utgivningen av Släkthistoriskt Forum, Svenska Antavlor och årsboken, liksom driften av webbplatsen Rötter är uppgifter som Förbundet med fördel bör fortsätta med.

Ordningen med stödjande individuella medlemmar i Förbundet är däremot mindre lyckad ur medlemsorganisationernas perspektiv. Det är olyckligt att Förbundet konkurrerar med sina egna medlemsföreningar genom att erbjuda speciella förmåner (rabatter och prenumerationer) till dem som tecknar stödmedlemskap men inte till basorganisationernas medlemmar. Det är ju med nuvarande ordning möjligt att vara medlem i Förbundet utan att vara medlem i en basorganisation. Detta är inte en vanlig konstruktion hos andra förbund.

I längden är det inte heller en hållbar linje att man har en kategori medlemmar som förvägras demokratiskt inflytande i förbundet. De stödjande medlemmarna är så många att de kan jämföras med de allra största medlemsorganisationerna. Skulle de direktanslutna ("stödjande") medlemmarna få inflytande i proportion till sitt antal minskar Förbundets beroende av sina medlemsorganisationer kraftigt.

Vi föreslår därför att systemet med stödjande medlemmar avvecklas. Förbundets medlemmar ska vara medlemsorganisationer (föreningar och regionala förbund).

Prenumeration på Släkthistoriskt Forum och Svenska Antavlor liksom subskription på årsboken bör förmedlas av basorganisationerna genom ett frivilligt tillägg på deras medlemsavgifter. En provision till föreningarna för att täcka administrationen bör samtidigt införas. Avgifter och prenumerantlistor överförs till Förbundet vid ett fåtal tillfällen vilket minskar Förbundets administration. Genom att prenumerationen är ett frivilligt tillägg till den "lokala" föreningsavgiften stärks medvetandet hos

den enskilda medlemmen om föreningens anslutning till Förbundet, och föreningen får ett intresse av att få fler prenumeranter.

Eventuella skatteeffekter av att omvandla "stödjande" medlemmar till prenumeranter bör utredas varvid andra organisationers erfarenhet bör inhämtas. Om så krävs bör Släkthistoriskt Forum ges en mer markerad karaktär av officiellt organ för Sveriges Släktforskarförbund (utan att dess kvaliteter i övrigt påverkas).

Rabatter på försäljning från Förbundet bör tillkomma alla medlemmar i basorganisationerna, och därutöver bör basorganisationerna ha möjlighet till mängdrabatt. Därigenom undviks att Förbundet konkurrerar ekonomiskt med sina basorganisationer samtidigt som dessas medlemmar upplever en påtaglig fördel med organisationens förbundsmedlemskap.

Juridiska personer (bibliotek etc) bör kunna prenumerera på tidskrifterna direkt från Förbundet, medan enskilda hänvisas till medlemskap via en förbundsansluten basorganisation.

att Förbundsstämman fattar principbeslut om att snarast avveckla systemet med stödjande medlemmar i Sveriges Släktforskarförbund,

att stämman uppdrar åt styrelsen att till nästa stämma utforma en organisationsstruktur som beaktar det som anförts i motionens text ovan, inklusive en redovisning av eventuella skatteeffekter,

att Förbundet tills vidare upphör med nyrekrytering av stödjande medlemmar och i stället uppmanar presumtiva sådana att ansluta sig via en eller flera basorganisationer,

att styrelsen får i uppdrag att förändra systemet med medlemsrabatter under år 2001 i enlighet med vad motionen anförts ovan.

*Genealogiska Föreningen
Riksförening för släktforskning*

Forska på Pommern - En slutrapport från Pommernutredningen

År 1437 gav Erik av Pommern ett stadsvapen åt Malmö i form av ett griphuvud som kungen tagit från sitt eget släktvapen. Denna grip finns idag i vapnen för städerna Stralsund och Malmö samt för landskapet Skåne. Det är samma grip som finns i nosen på alla bilar från Scania, ett minne av företagens start i Malmö.

Det går inte att använda begrepp som Tyskland eller Svenska Pommern utan att sätta ett årtal till. Vi har använt Svenska Pommern år 1700 som utgångspunkt för denna utredning. Då Stettin var Pommerns huvudstad och centrum. Svenska trupper intog större delen av Pommern i början av 1630 och tog in tullar i alla hamnstäder fram till Danzigs gränser. I Westpreussen uppträdde man redan 1628 och under kriget 1675-1680 var Dirschau, Elbing och Marienburg garnisonsstäder för svenska trupper.

Med denna historiska utgångspunkt kan det knappast överraska någon att det var Kulla-bygdens släktforskare och Skånes Genealogiska Förbund som till 1998 års förbundsstäman i Jönköping motionerade om Svenska Pommern. Önskemålet var att Sveriges Släktforskarförbund skulle ta initiativ till att göra mikrokort över kyrkobokföringen i Svenska Pommern tillgänglig för svenska forskare. Förbundsstyrelsen biföll motionen och stämman beslutade.

Såväl motionärerna som förbundsstyrelsen är värda allt beröm för att på detta sätt ha tagit steget över Östersjön. Andelen medlemmar i förbundets föreningar som har ”tyska anor” är sannolikt mycket hög och för de flesta av dessa forskarna har insikten om eller aningen att det finns tyska anor inneburit ett definitivt stopp i forskningen. Denna rapport vill skapa hopp om ökade möjligheter att nå forskningsresultat när

vi söker anor i Pommern.

Min bedömning vad som går och inte går under de närmaste fem åren. Utvecklingen går snabbare för varje dag. Det gynnar även detta projekt. Men det finns ett antal fakta och ibland också hinder som vi måste redovisa. Det är viktigt att använda tyska språket vid forskning i Tyskland. Ja det är ofta t o m bättre att skicka över svenska texter till en tysk om det inte finns tillgång till en tysk version. Tyskar behärskar generellt sett inte engelskan lika bra som genomsnittssvensken och klagomålen ökar på de tyska e-post-listorna över användningen av detta språk. På arkiven och ute i församlingarna kan man ofta råka ut för att det är svårt att göra sig förstådd på engelska. Detta är väl dokumenterat. Det är också historisk intressant att plattyskan (niederdeutsch) är lättare för en svensk att förstå eftersom det är detta språk som i hög utsträckning påverkat svenskan .

Tyska lagar om sekretess är dels strängare än de svenska och dels följs de in i minsta detalj. I de flesta sammanhang krävs att forskaren bevisar att han forskar på en egen ana. Kyrkobokföringen efter 1876 är överhuvudtaget inte tillgänglig såvida inte Personenstands-materialet har försvunnit. Detta är reglerat i lag. Däremot är allt Personenstandsmaterialet filmat av mormonerna och därigenom tillgängligt i Sverige utan sekretessregler. För tyska forskare kan ibland löna sig att resa över gränsen för att komma åt sekretessbelagt material. Den som deltar i ett forskningsprojekt, liksom de som har rättsliga skäl att vilja gå in i sekretessbelagda handlingar, har dock bättre möjligheter att nå resultat.

Tyska attityder till mormonernas arbete präglas av misstänksamhet. Det gäller givetvis inte släktforskarna utan de religiösa samfunden. Det gör att mormonerna än så länge inte fått genomföra en filmning hos en tysk församling. Såvitt vi kunnat utröna. Det som filmats är i första hand Kirchenbuch-Duplikate som finns i landsarkiven för tiden 1800- 1874. Filmningen av Standesamts-unterlagen, ungefär svensk folkbokföring, från tiden efter 1874 har däre-

mot kunnat göras eftersom dessa handlingar inte är kyrkliga. Det finns aktuella rapporter om att det är islossning på gång på enstaka platser men så fort vi ställer konkreta frågor till inblandade så får vi undvikande svar. Överhuvudtaget finns inte i Tyskland den genomlysning av vad som sker i ett släktforskarförbund som vi är bortskämda med i Sverige.

Vi tror inte att vi inom den närmaste femårsperioden kommer att få se mikrokort från Pommernförsamlingar hos SVAR. Det finns en rad skäl till detta. Vi har redogjort för en del. Däremot kommer Klaus-Dieter Kreplin, som leder det stora projektet med den historiska databasen för Pommern, att presenterat fler skrifter om Pommersk genealogi. Inom några år kommer han ut med en bok som församling för församling beskriver det genealogiska materialet, var det finns och vad som finns (original kyrkoböcker, Kirchenbuch-Duplikate, Personenstandsregister, mikrokort osv). Modellen för detta arbete finns redan i form av utgivningen av "Kirchenbücher, Kirchenbuch-Duplikate och Standesamtsregister der Brandenburgischen Kreise Königsberg, Soldin usw (Öster om Neise). Brandenburg delades 1945 genom gränsdragningen. vid Oder-Neisse.)

SSGFs G-grupp

Inom StorStockholms Genealogiska Förening har sedan 1997 funnits en arbetsgrupp för "tyska anor". Sedan våren 1999 finns den också på Internet och lägger fortlöpande ut aktuella tips till forskare på Östersjöområden som är intressanta för svenska forskare. I praktiken alla kustområdena inklusive Kaliningrad (Königsberg) vi har tagit initiativ till denna arbetsgrupp och varit dess ledare sen starten. Webbadressen är

<http://home.swipnet.se/larscra/ggrupp/index.htm>

Svenska SVAR och mormonerna

Förbundsstyrelsen skrev i motionssvaret till Skånes Genealogiska Förbund följande: "SVAR:s resurser är intecknade för lång tid framåt. Mormonernas planer för det aktuella området bör i första hand undersökas...". SVAR

har krav på sig att i största utsträckning få intäkter som täcker kostnaderna. Av det skälet krävs det först att en efterfrågan skapas på mikrokort för Pommern. Till det kommer svårigheten att få lov att filma. Det är just nu inte realistiskt att hoppas på SVAR. Förutsättningen är sannolikt ändrade attityder i Tyskland kopplat till EU-bidrag för den här typen av projekt. Jesu Kristi kyrka av de sista dagars heliga, mormonerna, har trots allt en hel del att erbjuda en forskare på nordtyskland. Problemet för en svensk forskare är att geografisk kartlägga sina anor. Och svårigheten att finna sökregister som är adekvata. Det sker dock fortlöpande förbättringar inom området något som SSGFs G-grupp fortlöpande följer upp på sina webbsidor.

Tyska föreningar som arbetar med Pommern

Tyvänn måste vi konstatera att det finns ytterligt få släktforskare i dagens Vorpommern. Släktforskningen kom i vanrykte sen nazismen i mitten av 30-talet lyckades ta över den tyska rörelsen för sina syften. Alla skulle bevisa den ariska härstamningen i ett antal led bakåt, iallmänhet fram till år 1800. Tyskar i allmänhet tar inte gärna fram dessa Ariepass även om de finns bevarade. Under den östtyska perioden levde dessutom arkiv och forskare på sparlåga. De delar av Svenska Pommern som är polska idag har en ännu svårare situation. Poloniseringen ledde också ofta till förnekande av den tyska historien. Med alla de konsekvenser det har haft.

AGoFF, Arbeitsgemeinschaft ostdeutscher Familienforscher

är för Pommern men också för Preussen och Baltikum den förening som det lönar sig att vara medlem i om man har dessa forskningsområden. AGoFF har en omfattande utgivning av skrifter och en av de bästa e-postlistorna. AMF, Arbeitsgemeinschaft mitteleutscher Familienforscher, har sitt säte i Leipzig, den stad jämte Berlin som har det mesta av det pommerska material som finns utanför Greifswald och Stettin. Mitteleutschland är ett historisk begrepp och omfattar i stort sett efterkrigstidens konstruktion Östtyskland. Verein für Computergenealogie zur Förderung EDV-gestützter

familienkundlichen Forschungen med säte i Lünen har inte många medlemmar idag men de som finns med tillhör många de ledande inom tysk genealogi. Ställföreträdande ordförande är t ex Klaus-Dieter Kreplin. Det finns en ansvarig för Pommern som bor i Hamburg. För Schleswig-Holstein ansvarar Jesper Zedlitz. Professor Dr Alberg Klein leder Gesellschaft für ostmitteleuropäische Landeskunde und Kultur e.V. med säte i Dortmund med 30 yrkesforskare som medlemmar, däribland Klaus-Dieter Kreplin som är föreningens sekreterare och dessutom ansvarig för Pommern och Westpreussen.

Föreningar som arbetar på andra områden av stort svenskt intresse

Deutsch-Baltische Genealogische Gesellschaft i Darmstadt är specialiserade på den tysk-baltiska genealogin. De finns i Haus der Deutsch-Balten i Darmstadt med eget bibliotek och stora samlingar. Verein für Familienforschung in Ost und Westpreussen med säte i Hamburg har en stor skriftutgivning men saknar e-postlista. Herold, Verein für Heraldik, Genealogie und verwandte Wissenschaften har säte i Berlin i samma byggnad som Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz som man samarbetar med.

Störst och äldst i Tyskland

Schleswig-Holsteinische Gesellschaft für Familienforschung und Wappenkunde har säte i Kiel och har ett stort bibliotek där. I Holstein sker ett stort samarbete med Hamburg- och Lübeckföreningarna kring den årliga ”Nordelbisches Genealogentreffen”. I Lübeck finns den lilla föreningen Arbeitskreis für Familienforschung med ett underbart bibliotek i det gamla luftskyddstornet från andra världskriget. Två föreningar som har svensk betydelse är också Vereinigung Sudetendeutscher Familienforscher med säte i Regensburg, som samarbetar med AGoFF, och Deutscher Hugenotten-Verein. Deutsche Zentralstelle für Genealogie är faktiskt också medlemmar i DAGV, Deutsche Arbeitsgemeinschaft Genealogischer Verbände e.V., trots att detta Zentralstelle inte har några medlemmar. Det har däremot Ver-

ein für mecklenburgische Familien- und Personengeschichte, som startade först 1997 med sin verksamhet. Säte i Tellow och med många pigga medlemmar som har svenska kontakter.

Att delta i en tyskspråkig e-postlista ger återbärning

De listor som vi inom SSGFs G-grupp har störst och bäst erfarenhet av är följande:

Agoff-L. Har varit ledande länge. Samtal om migration, historia, genealogi, religioner m.m.
Pommern-L. Numera finns såväl en tysk- som engelskspråkig version. Samma gäller Danzig-listan. Just nu diskuteras mest föräldrarnas flykt och fördrivning under andra världskrigets slut.
FAMOS-listan som diskuterar Mittel- och Ostdeutschland genealogiskt, geografiskt. Här finns de flesta stora forskarna med.

FAMNORD-listan som har sin koncentration på Mecklenburg och omgivande områden som Vorpommern och Niedersachsen.

Den som vill forska på sina anor i Pommern bör absolut vara med i en tyskspråkig lista som ett led i forskningsarbetet. Här kan man få de konkreta tips som behövs för att komma till rätt källa.

Archive, Bibliotheken und Forschungsstellen für Pommern

Här finns de viktigaste:

Landsarchiv Greifswald, Martin-Andersen-Nexö-Platz, D-174 89 Greifswald

Universitätsbibliothek, Runbenowstr. 4, D-174 89 Greifswald

Stadtarchiv, Rathhaus, D-174 89 Greifswald

Landeskirchlichen Archiv der Pommerschen Evangelischen Kirche,

Bahnhofsstr.35/36, D-174 89 Greifswald

Gemeinschaft der Katholiken aus der Freiden Prälatur Schneidemühl,

Hehlrather Str 51, D-2249 Eschweiler

Geheimes Staatsarchive Preussischer Kulturbesitz, Archivstr 12-14, D-141 29 Berlin

Evangelisches Zentralarchive, Jewbenstr 3, D-106 23 Berlin

Standesamt 1 in Berlin, Rückerstrasse 9, D-10119 Berlin

Institut für Angewandte Geodäsie, Stauff-

enbergstr 13, D-107 85 Berlin
 Deutsche Zentralstelle für Genealogie, Sächsisches Staatsarchiv,
 Leipzig
 Herder-Institut, Gisonenweg 5-7, D-350 37 Marburg
 Bundesarchiv, Potsdamer Str 1, D-560 75 Koblenz
 Martin-Opitz-Bibliothek-Zentrale ostdeutsche Bibliothek, Krummer Timpen 3-5, D-481 43 Münster

Många av dessa institutioner finns idag på nätet men inte alla. Som exempel kan nämnas att vi testat Evangelisches Zentralarchiv i Berlin och Herder-Institut i Marburg och fått snabba och värdefulla svar i e-brev. Beträffande nätadresser hänvisar vi till webbsidorna för SSGFs G-grupp. Där får du också information om vad det kostar att forska på ett tyskt arkiv eller ett polskt.

För en Pommernforskare är också Riksarkivet, Krigsarkivet och Genealogiska Föreningens Hintze-samling av stor betydelse. Oberoende av om forskaren bor i Sverige eller Tyskland. I Polen finns flera arkiv av betydelse för en Pommern-forskare. Viktigast är Statsarkivet i Stettin. Det kan man besöka sen man först sökt tillstånd i Warschawa. Se vidare SSGFs G-grupps webbplats.

OBS! Listan är inte komplett. Den som behöver hjälp med vägvalet hänvisas till G-gruppens webbsidor.

Patenschaft und Landsmannschaft

Landsmannschaft efter år 1945 betyder en sammanslutning av fördrivna från en tysk hembygd eller en tysk bosättning (Siedlung). Denna typ av föreningar fick med början på 50-talet stöd av tyska kulturdepartementet för att ta hand om de mer än 15 miljoner fördrivna tyskarna. Hessen åtog sig fadderskapet (Patenschaft) för Baltikum och därför finns nu Deutsch-Baltische Landsmannschaften i Darmstadt och Herder-Institut i Marburg. Enskilda städer fick också bli faddrar. Pommersche Landsmannschaften fick säte i Travemünde vid gränsen till dåva-

rande Östtyskland. Här byggdes också Pommern-Zentrum som en samlingspunkt och här bildades Ostsee-Akademie som ett fredsprojekt för Östersjön. Die Pommersche Zeitung ges ut härifrån. Heimatsortskartei skapades för Pommern liksom för andra övergivna hembygder. Detta upptar gata för gata och gård för gård människor som bodde 1939-45 på en viss plats. För Pommern finns detta i Lübeck. I Kiel finns Bibliothek der Stiftung Pommern på Dänische Str 44, D-241 03 Kiel. Stadtbücherei Lübeck, D-235 52 Lübeck har den stora samlingen Grube-Stettin. Således har Schleswig-Holstein, Kiel och Lübeck fadderskap för Pommern.

Fortsättning följer - möjligtvis ett Östersjöprojekt

SSGFs G-grupp fortsätter sitt arbete och bedömer att det kommer att intensifieras under år 2001. Kartläggningen av alla fakta nyttiga för en Pommernforskare har varit ett jättearbete som självklart fortsätter. Det vi kan vänta oss av förbättringar har mycket att göra med ett ökat användande i Tyskland av Internet. De är några år efter oss i utvecklingen idag. Likaså kan vi räkna med att de tyska arkiven succesivt ökar sin kompetens när det gäller forskarservice och att vi också kommer att finna ideella forskare i Tyskland som är beredda att åta sig uppdrag till rimliga kostnader. SSGFs G-grupp kommer att succesivt utforma vägvisare för vart och ett av de arkiv, institutioner och forskningsställen som är aktuella för förbundets medlemmar. Grundmaterialet finns redan men ett stort, resurskrävande arbete återstår.

Pommernprojektet har också handlat om att undersöka förutsättningar för ett eventuellt Östersjöprojekt och viss kartläggning av handlingsvägar har gjorts. På detta stadium har det emellertid inte varit möjligt att fastställa de ekonomiska förutsättningarna. Förbundsstyrelsen avgör i vilken ev. form projektet ska vidareutvecklas.

*Gustaf von Gertten
 av förbundsstyrelsen utsedd utredare*

gustaf.von.gertten@swipnet.se
<http://home.swipnet.se/larscra/ggrupp/pommern.htm>